

PORI

Porin kaupungin
HYVINVOINTIKERTOMUS 2013-2016 ja
HYVINVOINTISUUNNITELMA 2017-2020

KV 29.5.2017

Johdanto

Sekä Kuntalain että Terveydenhoitolain perusteella hyvinvoinnin edistäminen on yksi kaupungin perustehtävä, joka kuuluu kaikille toimijoille. Hyvinvointikertomus tukee tätä tehtävää tarjoamalla työvälineen hyvinvointitarpeiden kartoittamiseen, hyvinvoinnin edistämisen suunnitelman tekemiseen sekä saavutusten ja toteutettujen toimenpiteiden arviointiin.

- Terveydenhuoltolaki velvoittaa kuntia laatimaan hyvinvointikertomuksen. Lain mukaan kunnanvaltuustolle on valmisteltava laaja hyvinvointikertomus valtuustokausittain ja kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain.

Hyvinvointikertomus on yksi kuntajohtamisen työväline, jonka laatimiseen osallistuu kaupungin hyvinvointityöryhmä ja eri toimialojen asiantuntijoita. Se antaa suuntaviivoja kaupungin strategiatyölle, toiminnan ja talouden suunnittelulle ja poliittiselle päätöksenteolle. Hyvinvointikertomus sisältää katsauksen kaupunkilaisten hyvinvointiin ja siihen vaikuttaviin tekijöihin, suunnitelman kaupunkilaisten hyvinvoinnin edistämisestä sekä arvion toteutuneesta hyvinvoinnin edistämistoiminnasta ja hyvinvointipolitiikasta.

Porin kaupungin ensimmäinen hyvinvointikertomus laadittiin vuosille 2009-2012. Käsillä olevassa Porin kaupungin hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa 2013-2016 kuvataan porilaisten hyvinvoinnin tilaa. Tilannekuvan ja siitä tehtyjen johtopäätösten perusteella nostetaan esiin kehittämisehdotuksia tulevaa valtuustokautta varten.

Vertailukaupungeiksi Porin hyvinvointikertomukseen on valittu Hämeenlinna, Joensuu, Jyväskylä, Kouvola, Kuopio, Lahti, Lappeenranta ja Vaasa. Näin ollen vertailussa on mukana neljä Poria suurempaa ja neljä Poria pienempää kaupunkia. Lisäksi vertailukohteeksi on otettu koko maa sekä Satakunnan maakunta.

Kuva 1. Pori ja vertailukaupungit

1. Porilaisten hyvinvoinnin tila 2013-2016

Tiivistelmä

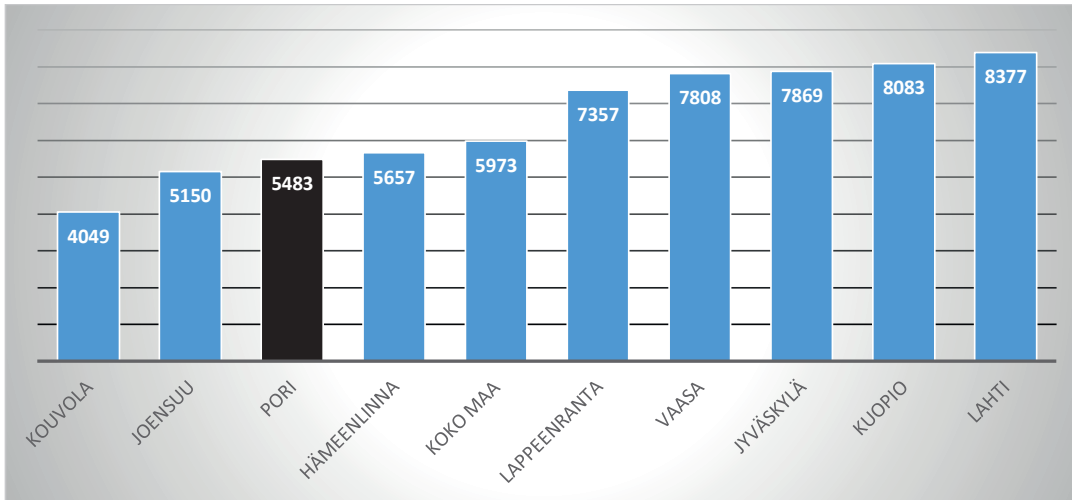
Tällä hetkellä valtaosa valtakunnallista hyvinvointimittareista kuvaa ihmisten pahoinvointia hyvinvoinnin sijasta. Siksi porilaistenkin hyvinvointia rasittavat asiat nousevat selkeästi esiin. Suomessa lähes kaikki kaupungit ja kunnat käyttävät näitä vertailukelpoisia mittareita, sillä niiden kautta pystytään osoittamaan haasteet ja kehittämiskohteet hyvinvointityössä.

Porilaisten hyvinvoinnista voisi päättyvän valtuustokauden osalta todeta tiivistetysti, että hyvän elämän edellytykset Porissa ovat täyttyneet valtaosalla asukkaista. Porissa puutteet (infrastrukturi, palvelut, liikunta- ja ulkoiluapaikat) mahdollistavat aktiivisen ja hyvän elämän. Suurin osa porilaisista voi hyvin ja elää aktiivista elämää tiiviisti osana yhteisöä. Porilaiset kokevat olevansa onnellisia. Työikäiset porilaiset kokevat elämänlaatunsa pääosin hyväksi, tuntevat olonsa turvalliseksi eivätkä koe yksinäisyyttä.

Vertailukaupunkeja ja koko maan keskiarvoa heikompi tilanne lähes kaikissa ikäluokissa Porissa on tupakoinnissa, alkoholin käytössä, ylipainossa ja liikkumattomuudessa. Huolestuttavan suuri osuus porilaisista ei koe elämänsä aikana terveydentilaansa hyväksi. Pienen ryhmän ongelmat kasautuvat iän karttuessa niin, että hyvinvoinnin puutteista kärsivien porilaisten ikäihmisten erot vertailukaupungeissa asuviin ja maan keskiarvoon ovat jo huomattavat. Hyvinvointikertomuksen tutkimustiedot eivät kerro, kasautuvatko puutteet pienen porilaisryhmän hyvinvoinnissa samoille henkilöille koko elinkaaren aikana. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää siihen, että hyvinvoinnin puutteesta kärsimään joutuvat porilaislapset ja nuoret eivät joudu kantamaan tätä taakkaa läpi koko elämänsä.

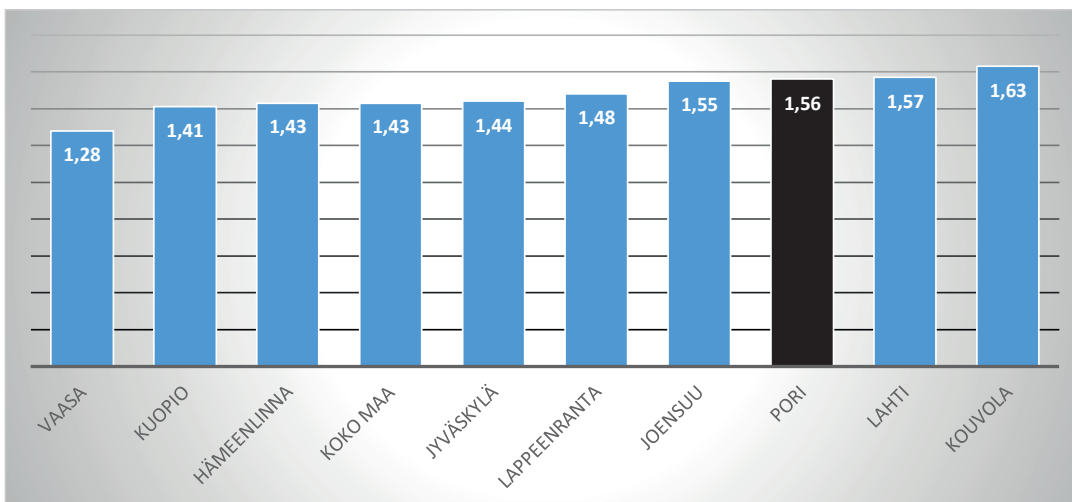
Talous ja elinvoima

Porin elinvoimaisuuden tunnusluvut ovat keskitasoa tai vähän keskitason alapuolella vertailukaupunkiin verrattuna. Talouden tunnusluvuissa vuosivaihtelut ovat merkittäviä. Porin valtionosuuksien määrä ja valtionosuuksien osuus nettokustannuksista on vertailukaupunkien keskitason yläpuolella. Verotulojen määrä on keskimääräistä kuntaa selvästi korkeampi, mutta jää selvästi jälkeen osasta vertailukaupunkeja. Sen sijaan lainakanta ja suhteellinen velkaantuneisuus ovat vertailukaupunkeja paremmat.

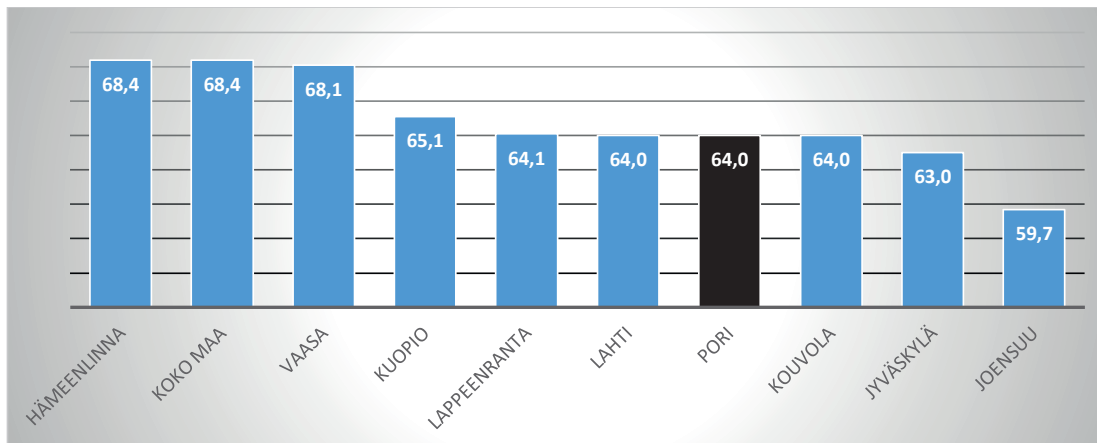
Kuvio 1. Konsernin lainakanta kunnittain euroa per asukas vuonna 2015

Elinvoiman tunnusluvut ovat kaksijakoiset. Väestönkehitys on hitaasti kasvavalla uralla. **Suurin haaste liittyy alhaiseen syntyvyyteen. Väestön keski-ikä on korkeampi** kuin varsinkin niissä vertailukaupungeissa, joissa on runsaasti opiskelijoita. **Työikäisten määrä laskee samanaikaisesti kuin iäkkäiden määrä nousee, joka heikentää Porin huoltosuhdetta.** Vieraskielisten osuus on alhainen muiden satakuntalaisten kuntien tavoin. Väestön koulutustaso on noin 10-15 vuotta jäljessä niitä vertailukaupunkeja, jotka ovat niin sanotusti vanhoja korkeakoulukaupunkeja.

Kuvio 2. Taloudellinen huoltosuhde kunnittain 2015 (ei-työllisten määrä suhteessa työllisiin)

Väestön sosiaalista tai taloudellista huono-osaisuutta kuvaavat muuttujat ovat vertailukaupunkien kanssa samalla tasolla. Työttömien ja vaikeasti työllistyvien henkilöiden määrä on keskimääräistä korkeampi. Toimeentulotukea saaneiden osuus ja toimeentulotuen määrä saajaa kohden on taas vertailukaupunkeja alhaisempi.

Kuvio 3. Työllisyysaste kunnittain vuonna 2015 (18-64-vuotiaiden työllisten osuus vastaavanikäisestä väestöstä)

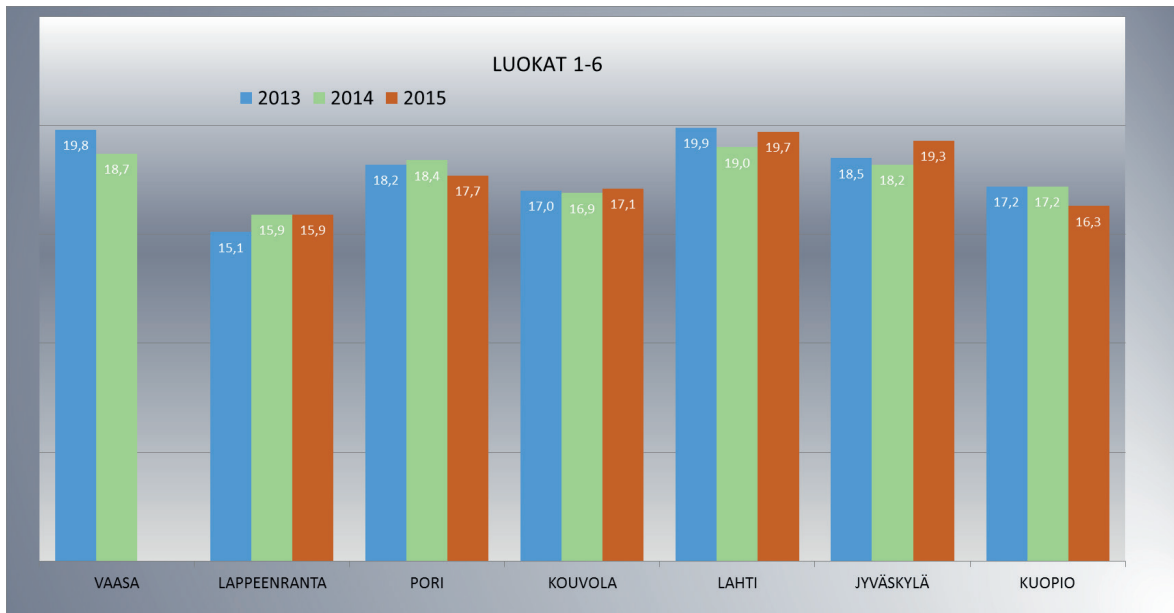
Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Porin varhaiskasvatuksessa on lasten hyvinvointia turvattu ammattitaitoisella henkilöstöllä. Lisäksi uudet toimintayksiköt ovat vaikuttaneet toimintaympäristöjen turvallisuuden ja terveellisuuden paranemiseen. **Vanhemmuuden puute on havaittavissa lapsiperheissä.** Tukea vanhemmuuteen on vaikea saada, koska eri tukimuodot ovat hajallaan. Vanhemmuuden puute näkyy mm. **lasten lisääntyneinä tunne-elämän ongelmina ja itsesäätelyn puutteena.** Tukeakseen lapsiperheitä ongelmien ratkaisuisaan varhaiskasvatuksessa on järjestetty yhteistyössä perheneuvolan kanssa perhekerhoja. Lisäksi on kehitetty ns. neuvola päiväkodissa toimintaa. Monikielisten lasten tukemiseksi varhaiskasvatuksessa työskentelee kaksi suomen kielen opettajaa. Alle kouluikäisten lasten liikkumisen lisäämiseksi Porin varhaiskasvatus on sitoutunut valtakunnalliseen "Ilo kasvaa liikkuen"-ohjelmaan.

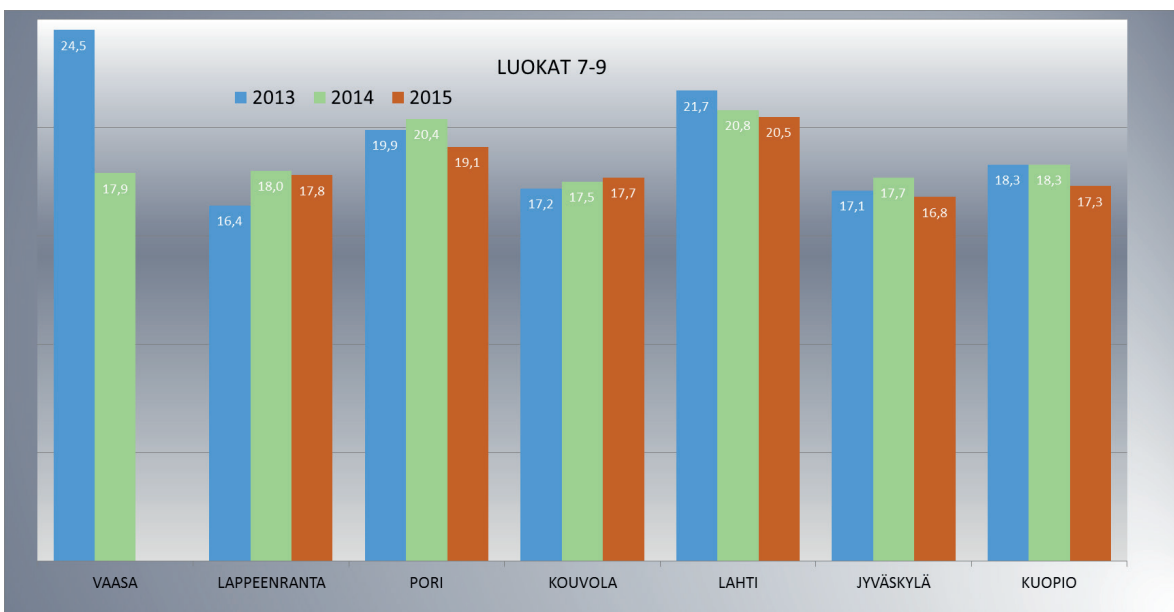
Neuvolatyössä varhaista vuorovaikutusta rakennetaan yhdessä taiteen ja kulttuurin kanssa. Perhevalmennuksessa hyödynnetään aistipajatoimintaa ja lasten puolivuotisryhmäneuvolassa värikylpymenetelmää. Toiminnassa on myös vuonna 2014 Itä-Porin neuvolassa avattu taide- ja kulttuurineuvolakonsepti "Kultane".

Kultane: Taiteen, kulttuurin ja neuvolatyön yhteinen konsepti, jossa tuetaan lapsen ja perheen hyvinvointia sekä edistetään varhaista vuorovaikutusta. Taiteen ja kulttuurin keinot kulkevat luontevasti osana äitiys- ja lastenneuvola-odotuksesta esikouluikään.

Porissa tehdyn kouluverkko uudistuksen myötä koulujen määrä on vähentynyt. **Opetuksen ryhmäkoot ovat kuitenkin pysyneet suhteellisen pieninä n. 20 oppilasta/luokka.** Erityisopetusta on aloitettu järjestämään niin, että oppilailla on mahdollisuus erityisopetukseen jatkossa enemmän myös lähialueen koulussa integroidusti.

Kuvio 4. Perusopetuksen opetusryhmien koot 2013-2015, luokat 1-6. (Lähde: Kouluikkuna)

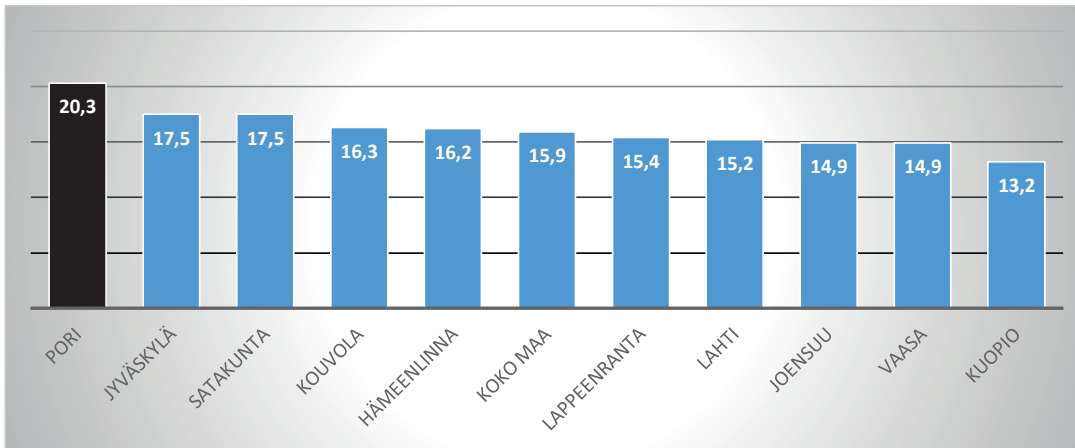

Kuvio 5. Perusopetuksen opetusryhmien koot 2013-2015, luokat 7-9. (Lähde: Kouluikkuna)

Kaikissa kouluissa järjestetään kerhotoimintaa ja lähes kaikki koulut toimivat Liikkuvina kouluina. Iltapäivätoimintaa on nykyisin tarjolla kaikissa muissa paitsi Reposaaren koulussa, jossa iltapäivätoiminnan mahdollisuus on yksityisessä päiväkodissa.

Liikkuva koulu: Edistää lasten ja nuorten liikkumista koulupäivän aikana. Tavoitteena on, että kouluissa opitaan elinikäisen liikkujan taitoja tarjoamalla oppilaille taitoja, tietoja ja monipuolisia kokemuksia liikkumisesta. Toimintoja voivat olla liikuntalajeihin tutustuminen, koululaisten kouluttaminen välituntiliikunnan ohjaajiksi, liikuntatapahtumat, liikuntavälinehankinnat, opettajien kouluttaminen, pidennetyt välitunnit.

Peruskoulun 8. ja 9.luokkalaisista 80% kokee terveydentilansa hyväksi. 74% harrastaa ainakin kahdena päivänä viikossa vähintään tunnin hengästyttävää liikuntaa ja valtaosalla nuoria on läheisiä ystäviä. Kuitenkin osa porilaisista koululaisista ja opiskelijoista kokee terveydentilansa muuta maata useammin keskinkertaiseksi tai huonoksi. Erilaiset ongelmat kasautuvat pienelle ryhmälle lapsia ja nuoria. Suhteessa vertailukuntiin porilaiset nuoret ovat useimmin ylipainoisia ja he käyttävät alkoholia sekä tupakoivat vertailukunnista eniten.

Kuvio 6. 8- ja 9-luokan oppilaista kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai heikoksi vuonna 2013

Koulut ovat turvallisia opiskeluympäristöjä, eikä niissä ole merkittävää väkivallan uhkaa. Kiusaamiseen puuttuminen ja kiusaamistilanteiden selvittely ovat ja niiden tulee jatkossakin olla kouluissa koko ajan läsnä olevaa toimintaa. **Some- ja nettimaailma on tuonut uuden haasteen kiusaamiseen puuttumisessa.** Osallisuuden huomioiminen koulutyössä on lisääntynyt ja oppilaat ovat kokeneet saavansa koulunkäynnin vaikeuksiin yleisemmin apua.

Vanhemmuuden puute ja sen tukeminen on noussut esiin viimeisen vuoden aikana kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointiryhmien keskusteluissa. **Tällä hetkellä on myös lapsia ja nuoria, jotka erilaisista syistä johtuen voivat pahoin ja osan tilanteet ovat hyvin moniongelmaisia.** Käyttäytymisen ja tunte-elämän haasteissa tukea tarvitseville alaluokkien oppilaille (1-4lk) lisättiin yksi pienluokka syksyllä 2015 ja nykyisin tällaisia alakouluikäisten ryhmiä toimii kolme. Psykkinen oireilu on lisännyt tarvetta poikkeukselliselle koulunkäynnin järjestelylle ja sairaalakoulun opetukseen lisättiin syksyllä 2016 osa-aikainen erityisopettaja mm. tähän tarpeeseen. **Näiden lasten ja nuorten auttamiseksi tarvitaan moniammatillista yhteistyötä.**

Porin Kulttuuripolku tukee paikallisen opetussuunnitelman toteutumista yhteistyössä sivistyskeskuksen, oppilaskuntien, taiteilijoiden ja alueen taide- ja kulttuurilaitosten kanssa. Porin Kulttuuripolussa tuodaan esiin kulttuurin ja taiteen mahdollisuudet tukea eheyttävää opetusta ja esitetään opettajan työtä tukeva koulun ja kulttuurin yhteistyösuunnitelma kulttuurikasvatuksen ja -opetuksen toteuttamiseksi.

Huolena lasten ja nuorten käyttäytymisessä on noussut myös rikkeiden teon lisääntyminen, suhtautuminen kannabikseen ja huumekekoilujen lisääntyminen. Ilkivallan tekojen vähentämisessä on tehty yhteistyötä poliisin kanssa ja etenkin kaupungin Ankkuritoiminta on koettu erittäin hyväksi moniammatillisen yhteistyön esimerkiksi. Oppilashuolto on työskennellyt yhteistyössä kaupungin ennaltaehkäisevän mielenterveys ja päihdetyön koordinaattorin kanssa. Päihdekasvatuksen osalta on viime vuonna laadittu yhteistyössä opas, joka ollaan ottamassa koulujen käyttöön.

Ankkuritoiminta: Ankkuri-toiminnan tarkoituksena on puuttua varhaisessa vaiheessa lasten ja nuorten rikollisuuteen sekä lähisuuhdeväkivaltaan sekä tehdä ehkäisevää työtä näillä saroilla. Ankkuri-malli perustuu moniviranomaisyhteistyöhön, jossa eri viranomaiset työskentelevät yhdessä Porin poliisiasemalla. Ankkuri-tiimi muodostuu poliisin, sosiaalityöntekijän, ohjaajan ja psykiatrisen sairaanhoitajan ryhmästä.

Tavoitteina ovat:

- Varhainen puuttuminen alaikäisten rikolliseen käyttäytymiseen, nuoren asiakkaan kokonaisvaltainen elämäntilanteen ja avun tarpeen selvittäminen sekä tarkoituksenmukaiseen avun ja tuen piiriin ohjaaminen.
- Nopea puuttuminen lähisuuhde- ja perheväkivaltaan sekä tarkoituksenmukaisen avun ja tuen piiriin ohjaaminen.
- Sisäisen turvallisuuden lisääminen moniammatillisella yhteistyöllä.

Kaupungin liikunta-, kulttuuri-, nuorisopalvelut saavuttavat suoraan ja avustetun toiminnan kautta suuren joukon porilaisia lapsia ja nuoria näiden vapaa-aikana. Kaupungin tuki rajoittuu kuitenkin suurelta osin järjestäytyneeseen nuorten toimintaan. Kaupungin tulee aiempaa paremmin tunnistaa se lasten ja nuorten joukko, joka haluaisi vapaa-aikanaan harrastaa nykyistä enemmän, mutta jota tämänhetkinen järjestöjen toiminta ei saavuta. Kaupungin tulee myös varautua tukemaan tämän ryhmän harrastusmahdollisuuksia, vaikka valmista tukimallia ei ole vielä käytettävissä. Uusi tuki ei saa vaarantaa tähän asti tuettua harrastustoimintaa. Kaupungin onnistumista lasten ja nuorten vapaa-aikaa koskevassa hyvinvointityössä mitataan mm. sillä, että mahdollisimman vähän nuoria syrjäytyy perheen toimeentulon vuoksi vapaa-ajan harrastuksista. **Toteutetut Porin koululaisten harrastuspassit ja niihin liittyvät kokeilut ovat hyvä lähtökohta kaikkien porilaisnuorten harrastustoiminnan eteen tehtävässä työssä.**

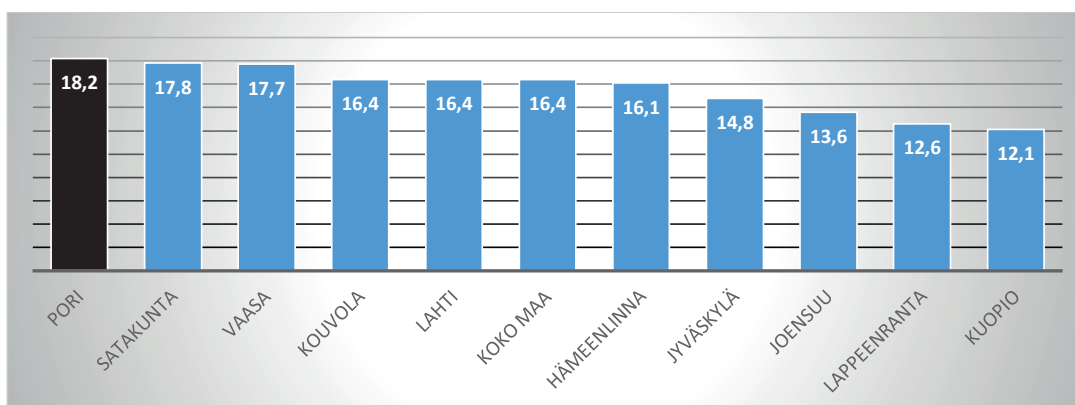
Harrastuspassit: Harrastuspasseilla porilaiset 7.-, 8.- ja 9.-luokkalaiset voivat osallistua ilmaiseksi erilaisiin vapaa-ajan toimintoihin ja harrastuksiin. Tarkoituksena on pitää nuoret liikunta- ja kulttuuriharrastusten parissa.

Tulevassa hyvinvointityössä nuorten keskeiseksi kohderyhmäksi tulee asettaa varhaiskasvatus-, koulu- ja opiskeluvaiheessa hyvinvoinnin puutteista kärsivät nuoret. Lasten ja nuorten parissa työskentelevien yhteistyöhön tulee kiinnittää erityistä huomiota tulevien kaupunki- ja sote-organisaatioiden yhdyspinnoissa.

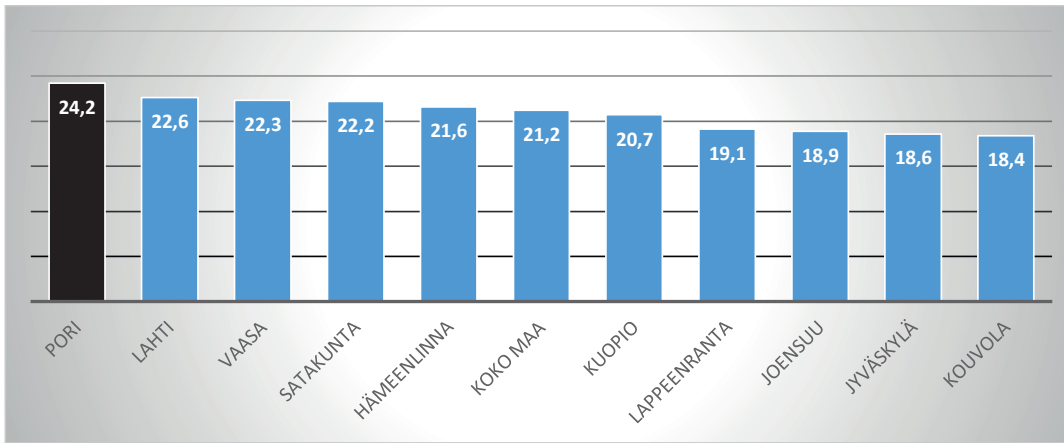
Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkosto tukee lasten ja nuorten kulttuurisia oikeuksia, tuottaa ja välittää kulttuuripääomaa ja parantaa monipuolisten ja laadukkaiden kulttuuripalveluiden saavutettavuutta. Toiminnan keskeinen arvo on lapsilähtöisyys, jolloin toiminta rakentuu lasten ja nuorten ääntä ja tarpeita kuunnellen. Lastenkulttuurikeskus on alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti verkottunut. Toimintamuotoja ovat muun muassa julkiset teokset (lasten ja taitelijoiden yhteistyö), lapsilähtöiset innovatiiviset työpajat, lasten toiminnan näkyväksi tekeminen ja rajat ylittävä yhteistyö.

Nuoret ja nuoret aikuiset

Lukiolaisista 82% kokee terveydentilansa hyväksi tai erittäin hyväksi, ammatillisen koulutuksen opiskelijoista näin kokee 75%, mutta suhteessa vertailukaupunkeihin porilaiset nuoret kokevat terveydentilansa useammin huonoksi tai keskinkertaiseksi ja suunta on Porissa heikkenemään päin. Valtaosalla nuoria on ystäviä, he eivät tupakoi päivittäin tai käytä päihteitä viikoittain. Suhteessa vertailukaupunkeihin porilaisilla lukiolaisilla ja ammatillisessa koulutuksessa olevilla on vähemmän läheisiä ystäviä ja he ovat useimmin ylipainoisia. Oppilaitokset ovat turvallisia opiskeluympäristöjä eikä niissä ole merkittävää väkivallan uhkaa. Opiskelijoiden osallisuudessa on puutteita erityisesti ammatillisessa koulutuksessa.

Kuvio 7. Lukion 1- tai 2-vuoden opiskelijoista kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai heikoksi vuonna 2013.

Kuvio 8. Ammatillisen oppilaitoksen 1- tai 2-vuoden opiskelijoista kokee terveydentilansa keskimääräiseksi tai heikoksi vuonna 2013

Eri tekijöistä johtuen sekä lukioissa että ammatillisessa koulutuksessa on tällä hetkellä myös **nuoria, jotka voivat pahoin** ja juuri näiden **moniongelmaisten nuorten osuus on kasvanut**. Heidän joukossaan on myös **enenevä määrä erittäin pahoin voivia nuoria**, joiden auttamiseksi tarvitaan moniammatillista yhteistyötä. Kokemuksen mukaan resurssit eivät ole riittävät.

Lastensuojelun avohuollollisten tukitoimien piirissä olevien 18-20 vuotiaiden määrä on lisääntynyt. Tämä selittyy sillä, että lastensuojelun jälkihuollossa olevien nuorten määrä on lisääntynyt tasaisesti. Jälkihuollon palvelujen merkitys nähdään tärkeänä nuoren itsenäistymisen tukemisessa ja jälkihuollon toteuttamiseen on panostettu.

Mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneet 0-17-vuotiaat/1000 vastaavan ikäistä; Porissa lukumäärät ovat olleet vuosittain samalla tasolla, matalampi kuin Satakunnassa, mutta korkeampi kuin koko maassa. Porissa on nousussa nuorisopsykiatrian erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit ja laitoshoidon vähentynyt. Suunta on siis laitoshoidosta avohoitoon.

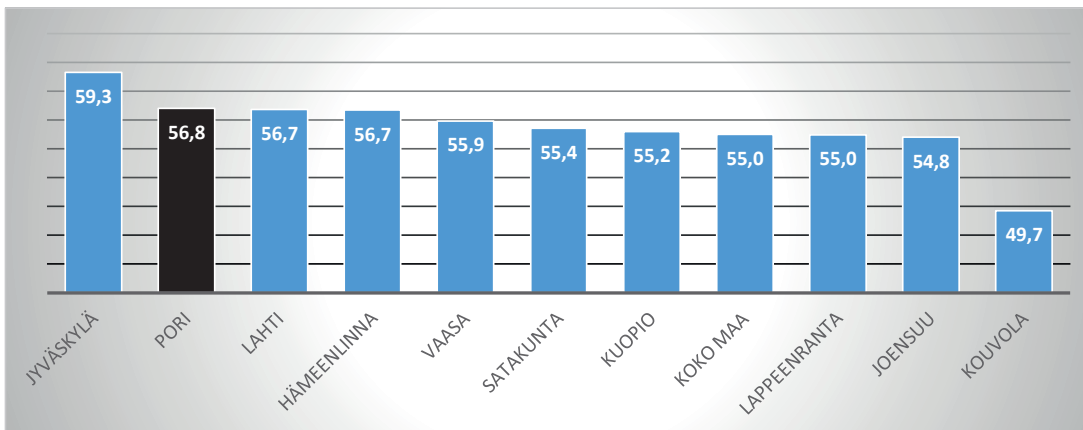
Kulttuuritalo Annankatu 6 on yhdessä kolmannen sektorin kanssa järjestänyt vuosina 2013, 2014 ja 2015 Mukavammaksi-festivaalin. Festivaalilla on edistetty yhdenvertaisuutta, taiteen ja kulttuurin moninaisuutta, poistettu ennakkoluuloja sekä herätetty keskustelua vammaisuudesta ja erilaisuudesta. Festivaali tulee jatkumaan kahden vuoden välein. Kulttuuritalo Annankatu 6 on vuosina 2013 -2015 toteutettu 16-30-vuotiaiden nuorten syrjäytymisen ehkäisyksi kulttuurisin keinoin toimiva Tuulta purjeisiin –hanke.

Syksyllä 2016 aloitettiin kolmevuotinen Step-by-step –nuorten kulttuurialan elämänhallinta- ja työllisyshanke, joka vahvistaa nuoria sosiaalisesti, huolehtii yhteisökasvatuksesta sekä koulutus- ja työelämävalmennuksesta toiminnallisilla kulttuurin keinoin. Step-by-step –hanke suunniteltiin nuorten omasta aloitteesta vaativien elämäntilanteiden hallintaan.

Työikäiset

Porissa on turvallista asua ja hyvä elää, vaikka fyysiset ja/tai psyykkiset ongelmat ovat lisääntyneet. Toisaalta saman tasoinen trendi voidaan nähdä olevan myös muualla Suomessa ja erityisesti kasvukeskuksissa. Huomattavaa on, että **työikäisten kokema hyvinvointi on kasvussa**, vaikka laitospäivien määrä tai lääkärinkäyntien määrä on kasvanut. Kertooko tämä osittain myös siitä, että palveluja on lisätty/tehostettu oikeaan aikaan. **Pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseen on Porissa viimeisten vuosien aikana panostettu uusin keinoin ja pitkäaikaistyöttömien määrän kasvu onkin pysähtynyt.** Tähän työhön tulisi panostaa jatkossakin (esimerkiksi kuntouttavaan työtoimintaan panostaminen). Työ ei ole yksinään sosiaali- tai terveystalouden työtä, vaan se on koko kaupungin konsernia koskettavaa työtä. Lisähaasteita tähän tilanteeseen tuo turvapaikanhakijoiden, maahanmuuttajien ja pakolaisten kotouttamistyö.

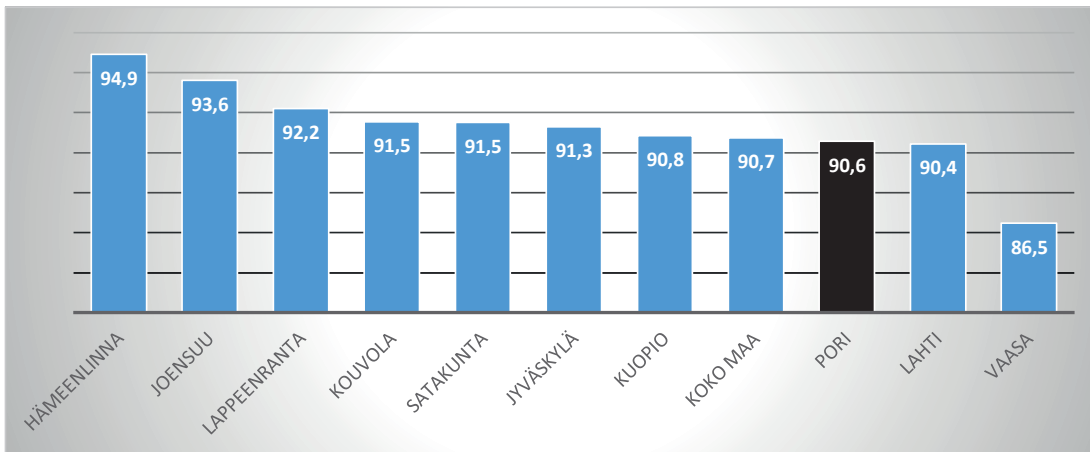
Työikäisten porilaisten elämänlaatu näyttää suhteellisen hyvältä. 20-64 -vuotiaista porilaisista 56,8% tunsi elämänlaatunsa hyväksi. Satakunnassa ja koko maassa luku oli pienempi. Myös THL:n laajan tutkimuksen (2015) mukaan Suomen kaupungeista porilaiset ovat Suomen onnellisimpia. Mikäli elämänlaatua ja osallisuutta tarkastellaan sairauspäivärahaan tai työkyvyttömyyseläkkeeseen suhteutettuna, tilanne näyttää hieman edellistä heikompana.

Kuvio 9. Elämänlaatunsa tyytyväiseksi tuntevien osuus (%) 20-64-vuotiaat vuosina 2013-2015

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneita työikäisiä on Porissa 1,87%, mikä on hieman alle vertailukaupunkien keskitasoa. Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden osuus on Porissa kasvava. **Työkyvyttömyyseläkkeellä porilaisista on 9% väestöstä**, toisaalta tämä luku on viime vuosien varrella ollut jatkuvasti laskeva. **Mielenterveyshäiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkkeellä olevien kasvuvauhti on huomattavasti kovempi kuin koko maassa.** **Alkoholin ja huumeiden takia työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen on 2000-luvulla ollut Porissa korkealla tasolla.** Lähes kuudella prosentilla mielenterveysperustein työkyvyttömyyseläkkeelle olevalla porilaisella on perusteena alkoholi ja huumeet, koko maassa vastaava osuus on puolet tästä. Pori on tässä omassa luokassaan myös suurten kaupunkien joukossa. Viime vuosina päihdeperusteinen eläköityminen on hieman vähentynyt.

Työikäiset porilaiset eivät tunne itseään yksinäisiksi, sillä vain 5,9% 20-64-vuotiaista tunsi yksinäisyyttä. **Porilaiset asuinalueet koetaan turvalliseksi**, sillä 90,6% 20-64-vuotiaista kokee olevansa tyytyväinen asuinalueen turvallisuuteen.

Kuvio 10. Asuinalueensa turvallisuuteen tyytyväisten osuus (%) 20-64-vuotiaat vuosina 2013-2015

Työikäisten perusterveydenhuollon lääkärikäynnit (avo) ovat kasvussa ja samoin päihdehuollon laitoksissa hoidossa olevien työikäisten määrä. Lihavien osuus näyttäisi tilastojen mukaan laskeneen, mutta kuvaako saatu tulos kokonaistilannetta. Terveystarkastuksessa lihavien osuus vaikuttaa lisääntyneen. Tämän takia on tavoitteena kehittää ja lisätä moniammatillisia painonhallinnan työtapoja.

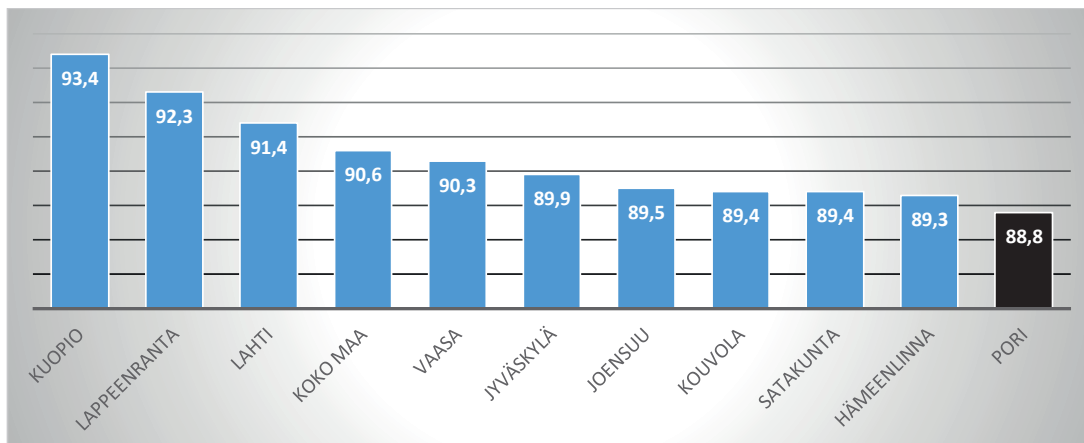
Ikäihmiset

Porissa on melko **paljon yksinäiseksi itsensä tuntevia ikäihmisiä** ja ikäihmiset ovat **fyysisesti heikommassa kunnossa** kuin vertailukaupungeissa. Vapaa-ajalla **liikkumattomien osuus 65- ja 75-vuotiaista on suuri**, samoin ikäryhmän **lihavuus** on muuta maata ja vertailukaupunkeja selkeästi suurempaa. **Päivittäin tupakoivien osuus 65-vuotta täyttäneiden osalta on erittäin suuri**, selkeästi yli vertailukaupunkien ja valtakunnan tason.

Vanhuspalveluille ikääntyvän väestön määrän kasvu sekä muistisairaiden lisääntyminen asettavat haasteita. Muistisairaudet ovat palvelujärjestelmän kannalta yksi haasteellisimmista ikääntymiseen liittyvistä sairauksista. Väestön ikärakenteen muutoksesta seuraa, että yhteiskunnan on mukauduttava laajasti entistä iäkkäämmän väestön tarpeisiin. **On edistettävä mahdollisimman terveen ja toimintakykyisen ikääntymisen turvaavia toimia**, kuten esteettömiä asuin- ja elinympäristöjä ja näiden kehittymistä tukevaa yhdyskuntasuunnittelua. Tarvitaan moniammatillista palvelutarpeen arviointia ja neuvontaa sekä palveluohjausta, jotta asiakkaat saavat oikean palvelun oikeaan aikaan.

Palvelulinjausten mukaan vanhuspalvelujen keskeinen periaate on tukea ikäihmisten itsenäistä ja oma-toimista elämää, toimintakyvyn ylläpitämistä ja parantamista. Tähän liittyen keskeisiä periaatteita ovat terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, ennaltaehkäisy, toimintakykyä tukeva työote sekä yhteistyö muiden kunnan toimijoiden sekä järjestöjen kanssa. Hyvinvointia edistävät kotikäynnit tehdään 80-vuotiaille jotka eivät ole kotihoidon, omaishoidon tai palveluasumisen piirissä. Tulevaisuudessa tulisi käynnistää 75-vuotiaiden ikäihmistien terveystarkastukset. Viikkarin Valkamassa toimiva seniori-neuvola toimii matalankynnyksen auttamis- ja neuvontapisteinä. Porissa vanhuspalveluiden toimintaa kehitetään vanhuspalvelulain mukaisesti siirtämällä palvelurakenteen painopistettä kotona asumista tukeviin palveluihin sekä ottamalla käyttöön uusia asumisvaihtoehtoja, kuten ryhmäasumista ja perhehoitoa. **Kotona asuminen on ensisijainen vaihtoehto ja kotihoitoa sekä omaishoitoa tulee lisätä.** Toimintamalleja uudistetaan vastaamaan kasvavaa palvelutarvetta. Kunnan oman palvelutarjonnan rinnalle tulisi lisätä palvelusetelin käyttöä kotona asumista tukevilla palveluilla. Kuntouksen järjestämät tasapainoryhmät sekä kotikuntoutustoiminnan aloittaminen tukevat iäkkäiden kotona selviytymistä. Omaishoitajien terveystarkastukset, vertaisryhmät sekä yhteiset tapahtumat tukevat omaishoitajien jaksamista.

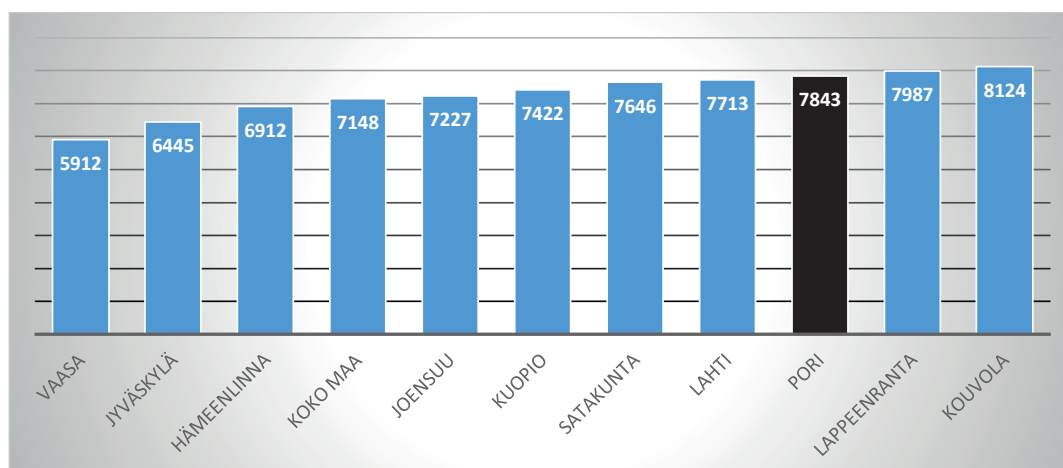
Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus Porissa on 88,8% vastaavan ikäisestä väestöstä. Kansallinen tavoite kotona asuvien määrästä on 91-92%. Vanhuspalveluissa palvelurakenteen muutoksen painopiste on kotihoidossa, mutta vielä säännöllisen kotihoidon piirissä olevien 75 vuotta täyttäneiden osuus on Porissa 9 %, kun kansallinen tavoite on 13-14%. Kotihoito toimii tällä hetkellä 24 tuntia vuorokaudessa viikon jokaisena päivänä. Tulevaisuuden haasteena on saada kotihoitoon oma lääkäri. Porissa tehostetussa palveluasumisessa olevien asiakkaiden määrä on jäljessä kansallisesta tavoitteesta. Tehostetun palveluasumisen asiakkaiden osuus on 9,4 % kansallisen tavoitteen ollessa 6,7%. Ainoastaan omaishoidon tukea saavien osuus 5,1 % on lähellä kansallista tavoitetta (6-7%).

Kuvio 11. Kotona asuvien 75-vuotta täyttäneiden osuus (%) vuonna 2015

Kaikki ikäryhmät

Porin PYLL-indeksissä (Menetetyt elinvuodet ikävällillä 0-80 vuotta/100 000 asukasta) on laskeva trendi samoin kuin muuallakin maassa. Suhteessa vertailukaupunkeihin ja koko maahan, **Porin PYLL-indeksi on selkeästi korkeampi**, vain Kouvolan ja Lappeenrannan luvut ovat Poria korkeampia. Vertailukaupunkien väliset erot ovat viime vuosien aikana selvästi kaventuneet. PYLL-indeksissä painottuvat erityisesti sellaiset terveyden ja hyvinvoinnin ongelmat, jotka lisäävät kuoleman riskiä nuoremmassa ikäryhmissä. Tämän vuoksi Porin PYLL-indeksin kehittymistä on tärkeää seurata.

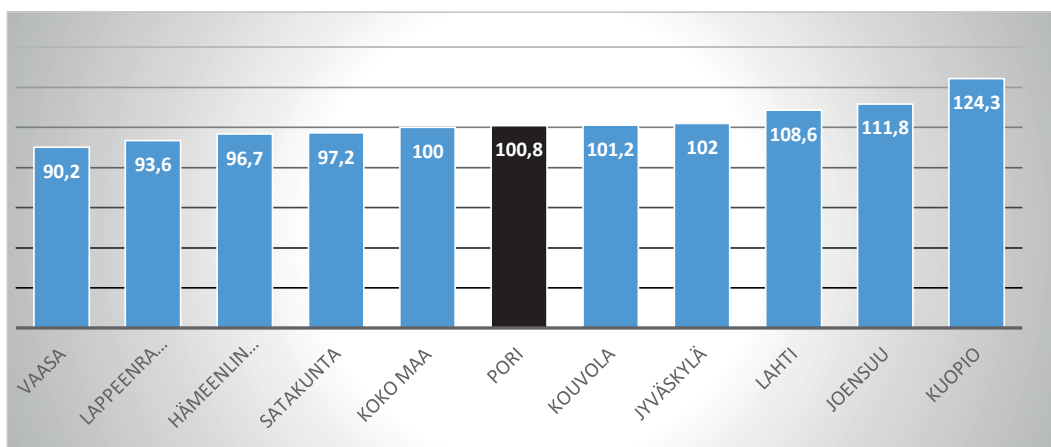
Kuvio 12. PYLL-indeksi (menetetyt elinvuodet 100 000 asukasta kohden) keskimäärin vuosina 2008-2014

Noin 40% porilaisista 20 vuotta täyttäneistä kokee terveytensä keskinortaiseksi tai sitä huonommaksi. Vertailukaupungeista vain Kouvola (44,7) tilanne on huonompi. Koko maan luku (37,5) on selkeästi Porin lukua alaisempi. Koettu terveys kertoo kokemuksen omasta yleisestä terveydentilasta, tiivistää terveydentilan eri puolia ja ennustaa yksilötasolla hyvin kuolleisuutta, toimintakykyä, laitoshoidon päättymistä ja terveyspalvelujen käyttöä yksilötasolla. Ylempiin sosioekonomisiin ryhmiin kuuluvat kokevat

terveytensä keskimäärin paremmaksi kuin muut. Vähemmän koulutusta saaneet, työntekijäammateissa toimivat ja pienituloiset kokevat terveytensä huonommaksi kuin pitkän koulutuksen saaneet, toimihenkilöt tai suurituloiset. Matalan koulutustason omaavista porilaisista jopa lähes puolet kokee terveytensä keskinkertaiseksi tai huonommaksi. Myös työllisyystilanteella on yhteys koettuun terveyteen: **työssä olevat kokevat terveydentilansa paremmaksi kuin työttömät**. Porilaisten kokema huono terveys heijastuu muun muassa erilaisten terveys- ja sosiaalipalveluiden käyttöön. Tämän vuoksi koettua terveyttä on tärkeää seurata ja **Porin kaupungin tulee panostaa hyvinvoinnin edistämiseen sekä sairauksia ennaltaehkäisevään toimintaan**.

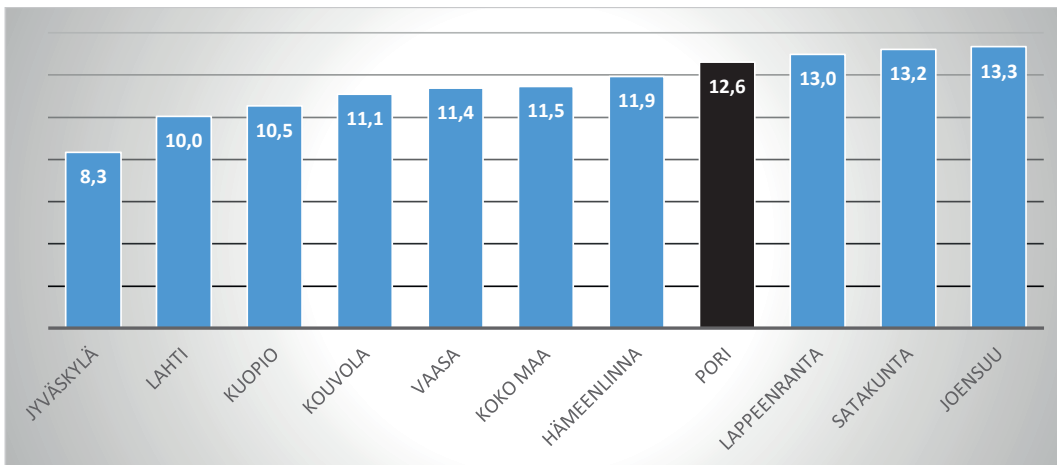
Kelan ikävakioitu sairastavuusindikaattori ilmaisee jokaiselle Suomen kunnalle lasketun indeksin avulla miten tervettä tai sairasta väestö on suhteessa koko maan väestön keskiarvoon. Kelan sairastavuusindeksi perustuu kolmeen tilastomuuttujaan: kuolleisuuteen, työkyvyttömyyseläkkeellä olevien osuuteen työkäisistä sekä lääkkeiden ja ravintovalmisteiden korvausoikeuksien haltijoiden osuuteen väestöstä. Indeksiluku kertoo nopeasti yleistilanteen kaupungin sairastavuudesta, ja aikasarja osoittaa onko kaupunki etäännytynyt maan keskiarvosta vai lähestynyt sitä. Kelan sairastavuusindeksin mukaan **porilaisten sairastavuus on laskenut**. Sairastavuudessa olemme kuitenkin maan keskitason yläpuolella, vertailukaupungeista Kouvolassa, Joensuussa ja Kuopiossa sairastavuus on suurempaa kuin Porissa.

THL:n sairastavuusindeksi kuvaa kuntien ja alueiden väestön sairastavuutta suhteessa koko maan tasoon. Indeksissä on otettu huomioon seitsemän eri sairausryhmää ja neljä eri painotusnäkökulmaa, joista sairauksien merkitystä arvioidaan. THL:n sairastavuusindeksi on laadittu sairastavuuden alueellisen vaihtelun ja yksittäisten alueiden sairastavuuden muutosten mittariksi. Useimpien sairauksien yleisyys on hyvin erilainen eri ikäryhmissä, jolloin alueen ikärakenne vaikuttaa voimakkaasti sairastavuuden tasoon. Myös THL:n sairastavuusindeksin mukaan **porilaisten sairastavuus on laskenut**. Tämän indeksin mukaan porilaisten sairastavuus on lähellä maan keskitasoa ja viidessä vertailukaupungissa sairastavuus on yleisempää.

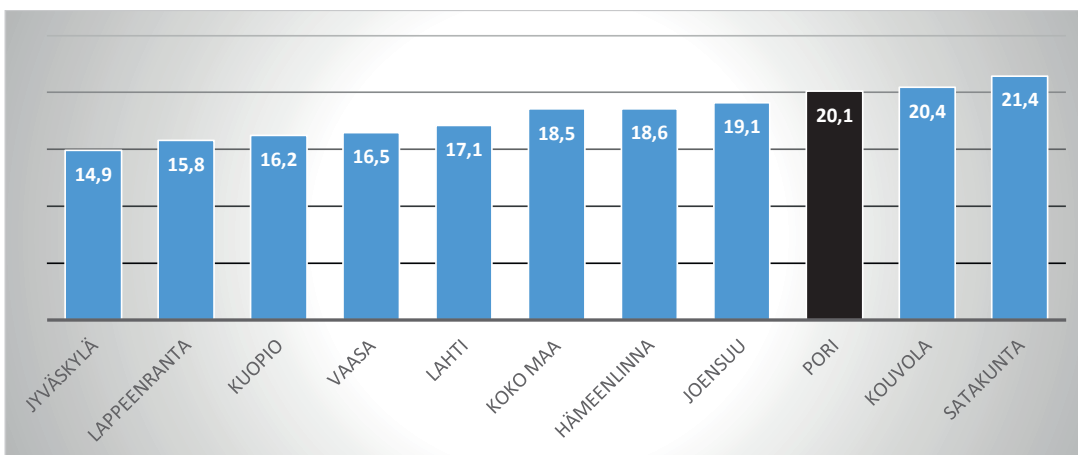

Kuvio 13. THL:n ikävakioitu sairastavuusindeksi vuonna 2013

Porilaisten 55-vuotta täyttäneiden **liikkumiskyky on varsin huono, sillä joka kahdeksannella porilaisella on 500 metrin matkan kävelemisessä suuria vaikeuksia**. Liikkumiskyky on tärkeää elämänlaadun, omatoimisuuden ja itsenäisen selviytymisen kannalta. Fyysisen kunnon ylläpito ja erityisesti alaraajojen lihasvoiman ja tasapainon harjoittaminen parantavat liikkumiskykyä ja ehkäisevät liikkumisvaikeuksien ilmaantumista. Porilaisia tulee aktiivisesti ohjata sopivan liikuntaharrastuksen pariin, samoin tulee varmistaa, että elinympäristö on esteetön ja kulkuväylät ovat kunnossa. Lihavuus on liikkumisongelmien merkittävä riskitekijä, joten sen ehkäisyyn kannattaa panostaa. Porilaisten **lihavuus on selkeästi yli maan keskitason** ja vertailukaupungeista vain Joensuun ja Kouvolan asukkaat ovat porilaisia lihavampia.

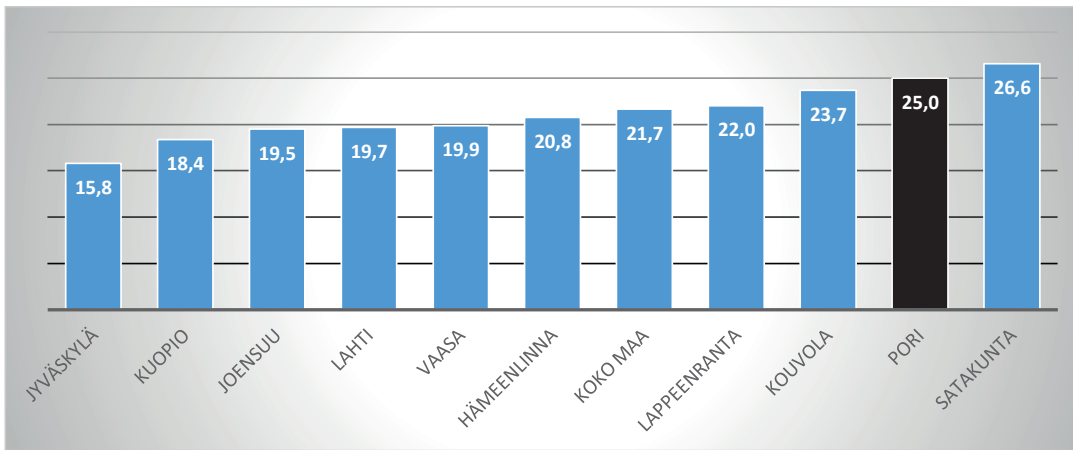

Kuvio 14. Liikkumiskyky (500 metrin kävelyssä vaikeuksia kokevien osuus (%)) vuosina 2013-2015

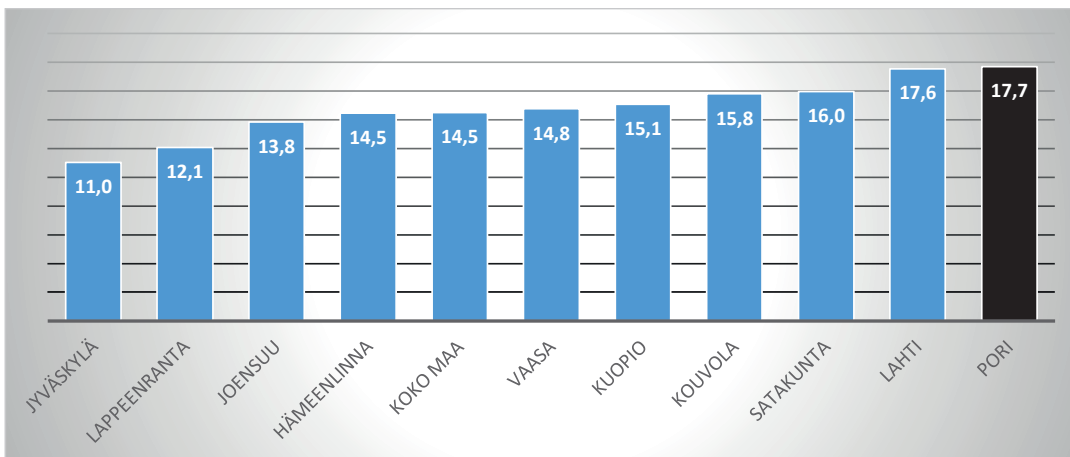
Kuvio 15. Lihavien osuus kehon painoindeksin mukaan vuosina 2013-2015

Porilaiset ovat **laiskoja liikkumaan**, sillä porilaisista neljännes ei harrasta liikuntaa vapaa-ajallaan. Koko maan ja vertailukaupunkien osalta Pori sijoittuu joukon hännille. Kuitenkin **Porissa on hyvät liikuntaolosuhteet** ja mahdollisuudet omatoimiseen sekä ohjattuun liikkumiseen.

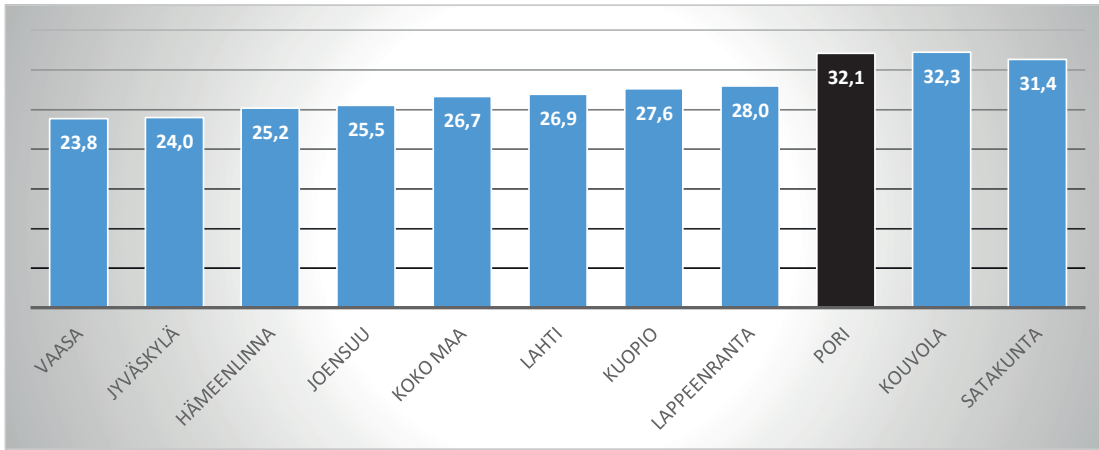
Kuvio 16. Vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomien osuus (%) vuosina 2013-2015

Porilaiset **tupakoivat ahkerasti**, päivittäin tupakoivien osuus on vertailukaupungeista suurin ja selkeästi korkeampi kuin koko maassa.

Kuvio 17. Päivittäin tupakoivien osuus (5) vuosina 2013-2015

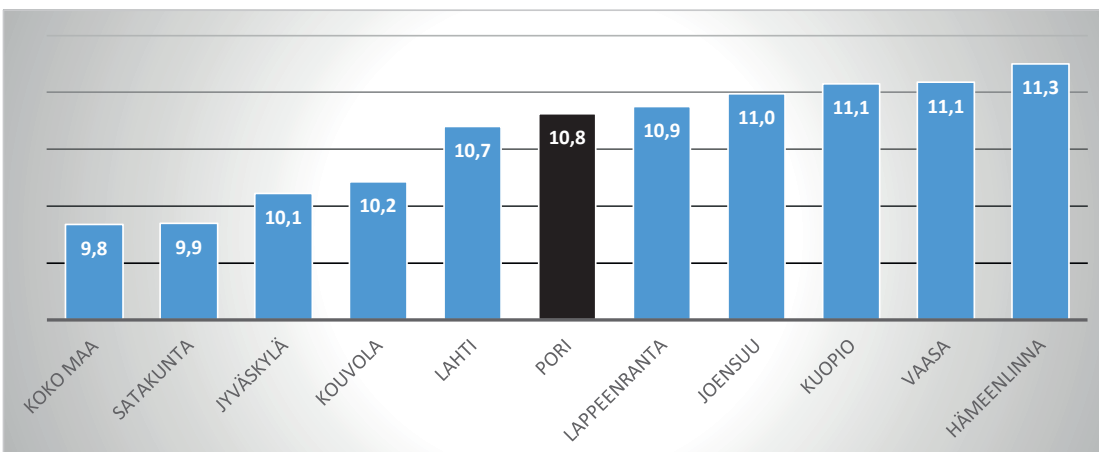
Väestön työkyky, työhyvinvointi ja elinvoimaisuus vaikuttavat monella tavalla yhteiskunnan, kuntien ja työpaikkojen toimintaan. Porilaisten kohdalla niiden osuus, jotka uskovat, että todennäköisesti **eivät jaksakaan työskennellä vanhuuseläkeikänsä saakka** on varsin **korkea, hieman yli 30 %**. Työkykynsä heikentyneeksi arvioivien osuus on Porissa 32,1%. Molemmissa maan keskitaso on hieman yli 26 % ja vertailukaupunkien kohdalla Pori sijoittuu toiseksi viimeiseksi.

Kuvio 18. Työkyynsä heikentyneeksi arvioivien osuus (%)

Päihteiden käytön, väkivallan ja onnettomuuksien taustalla on usein alkoholi, joka on maassamme merkittävä turvallisuusongelma. Päihteet ovat usein väkivallan ja onnettomuuksien taustalla ja mm. alkoholin kulutus on ollut vuonna 1970 4,5 l/h/v kun vastaavasti vuonna 2015 kulutus oli 8,5 l/h/v. Alkoholihaittoja on lukuisia: joka kolmas koti- ja vapaa-ajan tapaturmissa Suomessa kuollut on päihtynyt. 70 % tulipaloissa kuolleista on päihtyneitä. 50 % hukkuneista on päihtyneitä. Rattijuopot aiheuttavat joka kolmannen liikennekuoleman. Henkirikoksen tekijöistä ja uhreista 70 % on päihtyneitä. Pahoinpitelijöistä 64 % on päihtyneitä.

Päihteiden vaikutuksen alaisina tehdyistä väkivaltarikoksista syillisiksi epäillyissä Pori on suurten kaupunkien joukossa **listan kärjessä**. Samoin **alkoholia asukasta** kohden Porissa myydään selvästi valtakunnan **keskitasoa enemmän**. Päihdehuollon palveluihin Porissa panostetaan puolestaan merkittävästi vähemmän kuin koko maassa tai muissa suurissa kaupungeissa. Myös polarisaatiokehitys jatkuu maassamme ja yhä laajeneva syrjäytyminen on edelleen Suomen merkittävin sisäisen turvallisuuden haaste. Syrjäytymisen ehkäisyssä kotien, koulujen, sosiaalitoimen, poliisin ja järjestöjen välinen yhteistyö on erityisen tärkeitä.

Kuvio 19. Alkoholijuomien myynti 100 % alkoholia (litraa) keskimäärin vuosina 2008-2015

Porin poliisille ilmoitettujen pahoinpitelyrikosten kokonaismäärä oli vuonna 2016 yhteensä 566 kappaletta. Se on kokonaismääränä edellisvuotta hieman pienempi. Vuonna 2016 toteutettiin Porissa yhdyskuntatekniset palvelut 2016 –tutkimus, jossa ensimmäistä kertaa oli mukana koettu turvallisuus. Tutkimuksen mukaan **80 %** vastanneista **ei kokenut pelkoa yleisillä paikoilla**. Eniten pelkoa aiheuttivat humalaiset, maahanmuuttajat, huonon valaistuksen johdosta pimeä ja liikenne.

Tilastojen valossa **on aihetta huolestua väestön syrjäytymiskehityksestä** Porissa. Toisaalta hoito- ja kuntoutusjärjestelmän kehittäminen ja toisaalta peruspalvelujen ehkäisevä toiminta ja ongelmien varhaisvaiheeseen tarttuminen ovat välttämättömiä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumiseksi ja haittojen ehkäisemiseksi.

Kaikki ikäryhmät: THL:n Terveyden edistämisen aktiivisuus –mittarit (TEA-viisarit)

TEA-viisarit näyttävät kaupungin terveydenedistämistyön suunnan. TEA-viisareilla mitataan kuntajohdon, perusopetuksen, lukiokoulutuksen, liikunnan, perusterveydenhuollon, ammatillisen koulutuksen ja ikääntyneiden palveluiden terveyden edistämisen aktiivisuutta. Porissa vuoden 2016 tulosten perusteella **terveyden edistämisen aktiivisuudessa on parannettavaa kuntajohdossa, perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja ikääntyneiden palveluissa**. Liikunnan ja perusterveydenhuollon osalta terveydenedistämisen aktiivisuus näyttää olevan hyvällä tasolla. Ammatillisen koulutuksen osalta tuloksia ei ole vielä saatavilla. Kokonaistuloksen (2016) perusteella Pori pärjää terveyden edistämisen aktiivisuudessa muita vertailukaupunkeja ja koko maan tuloksia selvästi heikommin.

TEA-viisareiden mukaan kuntajohdossa (2015) Porilla on parannettavaa kaikissa neljässä osa-alueessa: johtaminen, sitoutuminen, seuranta ja tarveanalyysi sekä osallisuus. **Perusopetuksessa** (2015) Porilla on hyvä tulos sitoutumisessa, johtamisessa ja yhteisissä käytännöissä. Sen sijaan parannettavaa on vielä voimavaroissa, muissa ydintoiminnoissa, osallisuudessa sekä seuranta ja tarveanalyysissä. **Lukiokoulutuksen** (2014) osalta hyvä tulos on yhteisissä käytännöissä ja johtamisessa. Lukioissa parannettavaa on vielä voimavaroissa, osallisuudessa, sitoutumisessa sekä seuranta ja tarveanalyysissä. **Liikunnasta** (2016) on hyvä tulos muut ydintoiminnoista, johtamisesta ja sitoutumisesta. Parannettavaa liikunnan osalta on vielä seurannassa ja tarveanalyysissä, voimavaroissa ja osallisuudessa. **Perusterveydenhuollossa** (2016) on hyvä tulos osallisuudessa, yhteisissä käytännöissä, johtamisessa ja sitoutumisessa. Parannettavaa on seuranta ja tarveanalyysissä, muut ydintoiminnoissa ja voimavaroissa. **Ikääntyneiden palveluissa** (2014) on hyvä tulos voimavaroissa, seuranta ja tarveanalyysissä, yhteisissä käytännöissä ja osallisuudessa. Ikääntyneiden palveluiden terveyden edistämässä on parannettavaa johtamisessa ja muissa ydintoiminnoissa sekä erityisesti sitoutumisessa, josta on huono tulos TEA-viisarissa.

Porin kaupungin hyvinvointiohjelman 2016-2025 tavoitteiden toteutuminen

Nuorisopassien käyttömäärät ovat hyviä ja niiden toimintaa kannattaa jatkaa. Nuorisopassien käytön seuranta on saatu ajantasaiseksi vasta lukuvuoden 2016-17 alkaessa siirryttäessä sähköisiin passeihin. Iltapäivätoimintaan osallistuvien määrä on melko hyvä ja myös suurin osa on tyytyväistä Iltiksen palveluai-koihin. Ilmapiiri ja toiminnan turvallisuus Iltiksessä koetaan erinomaiseksi. Väikkäritoimintaa toteutetaan n. 60 %:ssa kouluista. Nyt hankkeena oleva Liikkuva koulu edistää edelleen nykyistä väikkäritoimintaa. Liikuntakerhoja on kerhovalikossa kaikkein eniten. Oppilaat ruokailevat alakoulussa säännöllisesti, mutta yläkouluilla ruokailuun osallistuminen on n. 80%:n tasolla.

Rakennetun ympäristön toimivuudesta huolehditaan siten, että tilat soveltuvat kaikkien ikäryhmien käyttöön, mm. liikkumisesteitä on poistettu. Kaupunkilaisia houkuttelevaan ottamaan vastuuta omasta hyvinvoinnistaan: Porissa voi nauttia luonnosta keskellä kaupunkia. Kansallinen kaupunkipuisto tarjoaa edellytyksiä sekä porilaisten että kaupungissa vierailevien ja matkailijain hyvinvoinnille. Yli 300 kilometriä pitkä kävely- ja pyörätieverkosto tarjoaa hyvät mahdollisuudet liikkumiseen ilman autoakin.

Vapaa-aikatoimen verkkopalveluissa sosiaalisen median mahdollisuudet ja käyttö kasvoivat merkittävästi. Nuorisovaltuuston edustajat pitävät lautakuntapaikkojaan merkittävänä. Nuorten kynnys osallistua asioiden käsittelyyn lautakuntien kokouksissa on osoittautunut korkeaksi. Asiaan vaikuttaa muun muassa se, ettei lautakuntien ilmapiiri kaikilta osin houkuttele nuoria mukaan keskusteluun. Kokouksiin osallistuneet nuoret pitävät kuitenkin lautakuntiin osallistumista tärkeänä, koska nuorisovaltuusto saa tietoa, mitä nuoriin vaikuttavia asioita käsitellään ja miten asioiden valmistelu, käsittely ja toteutus kaupungin hallinnossa toteutuvat. Osallistumiskäytäntöä on syytä jatkaa.

Kaupungin terveyttä edistävään liikuntatoimintaan osallistuvien määrässä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia. 2016 lomautukset vaikuttivat määriin. Varsinkin omatoimiseen liikuntaan kannustaminen tulee muuttamaan. Perinteiset kuntokampanjat kuntolaatikkoinen ja vihkoineen ovat seniori-ikäisten suosiossa. Nuoremmat polvet tukeutuvat liikunnassaan aiempaa enemmän uusiin mobiililaitteisiin ja sovelluksiin.

Suurin osa porilaisista (80 %) ei koe pelkoa yleisillä paikoilla. Eniten pelkoa aiheuttavat humalaiset, maahanmuuttajat, huonon valaistuksen johdosta pimeä ja liikenne. Pahoinpitelyrikosten kokonaismäärä on vähentynyt. Poliisilta ei saatu tietoja seuraaviin mittareihin: Perheväkivaltaan liittyvät kotihälytykset, Vahingonteot sekä Päihtyneet henkilöt ja häiriökäyttäytymiset. Näiden mittareiden tarpeellisuus tulee harkita myöhemmin.

Kaikkien ikäryhmien osallistumismenetelmiä kaupungin rakenteissa ja palveluissa tulee kehittää ja kokeilla. Vahvistetaan kaupunkilaisten omia voimavaroja ja varmistetaan osallisuutta edistävä toimintaympäristö.

2. Johtopäätökset ja kehittämisehdotukset

Porissa tehdään paljon hyvää työtä asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Edellä mainittuihin ongelmiin (syrjäytyminen, liikkumattomuus, työttömyys, pudokkuus, yksinäisyys, alhainen syntyvyys) on kuitenkin syytä puuttua entistä enemmän. Alla tuodaan esiin kehittämisehdotukset alkavaa valtuustokautta varten.

Kehittämisehdotukset

1. Harrastaminen

- Kaupunki tunnistaa sen lasten ja nuorten joukon, joka haluaisi vapaa-aikanaan harrastaa nykyistä enemmän, mutta jota tämänhetkinen järjestöjen toiminta ei saavuta.
- Jatketaan koululaisten harrastuspassien kehittämistä siten, että tuetaan kaikkien porilaisten peruskouluikäisten harrastustoimintaa.
- Liikunta- ja harrastuspaikkojen sekä päiväkotij- ja koulupihojen monipuolisuuden turvaaminen
- Koulukerhotoiminnan kehittäminen.

2. Vanhemmuuden tukeminen

- Kaupunki panostaa eriarvoisuuden kaventamiseen, lapsille ja lapsiperheille suunnattujen toimien on oltava suunnattu kaikille, mutta oikeassa suhteessa sosiaalisen aseman heikkouteen
- Vanhempien osallisuuden lisääminen lapsuudesta nuoruuteen. Esimerkiksi Toimiva Lapsi & perhe -menetelmän käyttöönotto kaikissa palveluissa, sisältäen muun muassa Lapset puheeksi -menetelmän sekä Kultane -toiminnan laajentamisen neuvoloissa.
- Ennaltaehkäisevien kohdennettujen menetelmien käyttöönotto, esimerkiksi Icehearts joukkueurheilun toimintamalli, joka antaa kaikille lapsille mahdollisuuden.

3. Työllisyyden parantaminen

- Käynnistetään nuorten palvelujen "Ohjaamo" -keskus, johon keskitetään työllisyys- ja koulutuspalveluita sekä nuorten kannalta merkittävää tietoa, ohjausta ja neuvontaa
- Osallistutaan aktiivisesti työllisyyteen liittyviin uusiin kokeiluihin ja avauksiin
- Otetaan työllisyysasteen nostaminen huomioon kaikessa kaupungin kehittämisessä toimintaa ohjaavana periaatteena

4. Terve ja toimintakykyinen ikääntyvä

- Yksinäisyyteen puuttuminen. Vapaaehtoisten soittoringin laajentaminen. Jatketaan 80-vuotiaille tehtäviä hyvinvointia edistäviä kotikäyntejä, mutta niiden lisäksi aloitetaan 75-vuotiaiden terveystarkastukset. Laajennetaan ikäihmisille suunnattuja liikuntapalveluita sekä järjestetään erilaisia ikäihmisille suunnattuja aktivointitempauksia.
- Perustetaan ikäihmisten puistoja, joissa luonnonläheinen ja esteetön ympäristö on tarkoitettu ikäihmisten aktivointiin, virkistytymiseen ja kohtaamispaikaksi. Näin saadaan ikäihmiset liikkumaan ulkona ympärivuotisesti ja mahdollistetaan heidän kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ylläpito ja kohentaminen monipuolisella tavalla luontoympäristössä.

5. Terveellinen ja turvallinen toimintaympäristö

- Yhteistyötä turvallisuus- ja hyvinvointityössä kehitetään paikallisesti.
- Sisäilman puhtaudesta pidetään parempaa huolta.
- Esteettömyyteen ja turvalliseen liikenneympäristöön kiinnitetään enemmän huomiota.
- Luontoa ja kevyen liikenteen väylästä hyödynnetään aiempaa enemmän liikkumiseen ja vapaa-ajan harrastamiseen.

6. Hyvinvointia edistävien hankkeiden koordinointi ja ulkopuolisen rahoituksen hakeminen

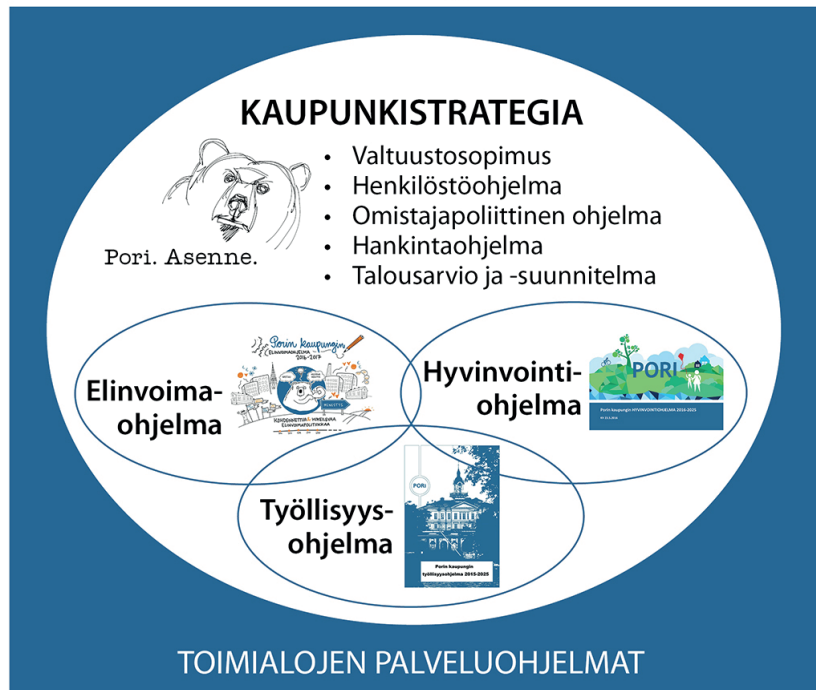
- Rekrytoidaan sisäisesti hankeosaaja Porin kaupungille.

3. Porin kaupungin strategia

Viereinen kuva esittelee Porin strategiaperheen, joka kertoo mistä osista valtuuston hyväksymä ja seuraama strategia koostuu. Keskeisiä osia ovat kaupunkistrategian lisäksi hyvinvointiohjelma, elinvoimaohjelma ja työllisyysohjelma.

Edellä mainitut ohjelmat sekä hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat löytyvät Porin kaupungin verkkosivuilta www.pori.fi/asiakirjat.

Porin strategiaperhe

4. Hyvinvointisuunnitelma 2017-2020

Alla päivitettyinä Porin kaupungin hyvinvointiohjelman tavoitteet:

Viihtyisä ja turvallinen elinympäristö

- Luonto- ja kulttuuriympäristön hyödyntäminen kaupunkilaisten aktivoimiseen
- Rakennetun ympäristön toimivuus

Osallistuva ja aktiivinen kuntalainen

- Kaupunkilaisten vastuun ottaminen omasta ja muiden hyvinvoinnista
- Osallisuuden vahvistaminen
- Yksinäisyyden vähentäminen (kaikissa ikäryhmissä, erityisesti nuoret ja ikäihmiset)

Terveelliset elintavat

- Savuttomuuteen kannustaminen
- Alkoholin ja muiden päihteiden käytön vähentäminen
- Painonhallinta
- Liikunnan lisääminen
- Terveelliseen ravitsemukseen kannustaminen

5. Suunnitelman laatijat

Tämän hyvinvointikertomuksen laadintaan ovat osallistuneet Porin kaupungin hyvinvointityöryhmän jäsenet sekä eri toimialojen asiantuntijoita. Alla hyvinvointityöryhmän jäsenet:

strategiapäällikkö Tomi Lähteenmäki (pj), kehittämispäällikkö Timo Aro, taloussuunnittelupäällikkö Tuomas Hatanpää, psykososiaalisten palveluiden päällikkö Matti Järvinen, terveys- ja sairaalapalveluiden johtaja Anna-Liisa Koivisto, teknisen palvelukeskuksen johtaja Jukka Kotiniemi, hyvinvointikoordinaattori Sirpa Kynäslähti, ympäristöjohtaja Matti Lankiniemi, sivistysjohtaja Jari Leinonen, sosiaali- ja perhepalveluiden johtaja Mari Levonen, vs. vanhuspalveluiden johtaja Pirjo Mäkilä, elinkeinopalveluiden yhteyspäällikkö Pasi Pitkänen, viestintäpäällikkö Salla Rajala, vanhuspalveluiden johtaja Pirjo Rehula, vapaa-aikajohtaja Kimmo Rinne, kulttuurijohtaja Jaana Simula, riskienhallintapäällikkö Pasi Vainio.

6. Suunnitelman hyväksyminen

Hyväksytty Porin kaupunginvaltuustossa 29.5.2017 §83.

